

Werk

Titel: Jo. Christ. Fabricii systema entomologiae, sistens insectorum classes, ordines, g...

Autor: Fabricius, Johann Christian

Verlag: Korte

Ort: Flensburgi

Kollektion: Zoologica

Werk Id: PPN578515547

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PID=PPN578515547> | LOG_0004

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=578515547>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain these Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

PROLEGOMENA.

Insectorum historia homini dignissima ad
oeconomiam naturae admirandam
viam pandit; *quum natura nusquam magis,*
quam in minimis, tota sit. Plin. Deton-
dent insecta quotannis vegetabilia, ne alia
alia supprimant; auferunt foetida, putrida,
ut splendor globi semper fulgeat, tandem-
que in cibum animalium abeunt.

Insectorum historia oeconomus utilissi-
ma tam ob usum, quem praestant, quam

PROLEGOMENA.

ob noxam, quam inferunt. Praestant multa, et praestarent sane plura, si maiori diligentia examinarentur. Experientia vaga insectorum usum docuit, nulla scientia viam monstrante, iuvante hac, plura procul dubio detegerentur in oeconomia praestantissima. Noxa insectorum adhuc maior. Rodunt, destruunt, devorant omnia. Parva quidem occultius agunt, at numero infinito foecunditateque immensa parvam corporis molem compensant, vix arcenda. In his desudarunt iam diu agricolae, ut vegetabilia sua conservarent, his operam dederunt mercatores, ne merces destruerentur: at perperam, quum partim causam
damni

PROLEGOMENA.

damni ignorarent, partim insectorum naturam et historiam spernerent.

Scientia entomologica in incunabilis adhuc tenera iacet. Vix aetatem Caesalpini Botanices attingit. Veterum scripta de insectis ante Raium perperam leguntur, fabulis miraculisque referta. Praeterea descriptiones specierum vix ullae et figurae partim fictitiae, partim inextricabiles, ita ut specierum cognitio omnino desit. Raius primus descriptiones insectorum composuit distinctiores, at, nullo suffultus systemate, saepius errores evidentissimos admisit.

PROLEGOMENA.

Immortalis tandem a Linné, ingenio systematico natus, Entomologiam in systema redegit. Classes, ordines, genera et species primus introduxit, at fundamento ludicro inaedificans filum ariadneum systematis saepius amisit. Classes ab alis defumtae, quamvis primo intuitu naturales videantur, saepius tamen naturae vim inferunt. Genera characteribus vacillantibus, speciei characterē saepe contrariis, distincta determinationem specierum secundum systema impossibilem reddunt. Perspexit perbene Summus Vir defectum systematis in characteribus genericis, ideoque rarissime nova genera condidit, ne e characteri-

PROLEGOMENA.

cteribus hisce vacillantibus accumulatis maior oriatur confusio.

Successores Linnaei omnes humeris eius institerunt. Classes retinuerunt, genera et nomina e principio saepius ludicromutarunt, auxerunt, quo ipso confusio maior et specierum determinatio et denominatio difficilior.

Ad figuras ideo refugerunt entomologi. Dederunt accuratissimas, nitidissimas: at species ad sua genera et classes systemate vacillante redigere haud valuerunt.

Novam ideo viam tentabo, characteres et classium et generum ex instrumentis cibariis desumens. Praebent sane sufficien-

PROLEGOMENA.

tēs, praebent constantes et genera multo naturaliora.

Instrumenta cibaria sunt partes oris, quibus cibos capiunt. Sunt plura et in variis classibus varia omnibusque quaedam.

Labia horizontalia os superne inferneque tegentia. *Superius* corneum, clypeatum, rotundatum, quadratum, conicum, fornicatum, subulatum, integrum, incrassatum, ciliatum, crenatum, fissum, emarginatum, reflexum. *Inferius* corneum, membranaceum, vesiculosum, cylindricum, cordatum, quadratum, orbiculatum, gibbum, obconicum, fornicatum, lineare, convolutum, integrum, emarginatum,

PROLEGOMENA.

natum, ciliatum, fissum, bifidum, 3-4
fidum, crenatum, dentatum, laciniatum,
incrassatum, truncatum, acuminatum, con-
natum, elongatum in linguae lacinias in-
teriores.

Maxillae transversales, latera oris in-
cludentes. *Superiores corneae* inermes,
dentatae, exsertae, longissimae, obtusae,
acuminatae, fissae, bifidae, bifurcatae,
truncatae, denticulatae, unguiculatae, che-
liferae, rectae, arcuatae, concavae, for-
nicatae, articulatae, cylindricae, forcipa-
tae. *Inferiores corneae*, membranaceae,
integrae, dilatatae, obtusae, fissae, setosae,
dentatae, unguiculatae, truncatae, com-
pref-

PROLEGOMENA.

preffae, falcatae, arcuatae, unidentatae, bifidae, galeatae, connatae cum labio, elongatae in linguae lacinias exteriores.

Palpi duo, quatuor, sex, aequales, inaequales, rhomboidales, pilosi, filiformes, cuneiformes, moniliformes, clavati, securiformes, truncati, incurvi, cheliferi.

Lingua spiralis cornea, membranacea, brevissima, longissima, acuta, truncata.

Rostrum vagina articulata setaque unica aut tribus in apice capitis, sub apice, pectorale, canaliculatum, cylindricum, conicum, setaceum, lamellatum, inflexum, arcuatum, sulcatum, obtusum, acutum, subulatum, spinosum.

Pro-

PROLEGOMENA.

Proboscis labiata, retractilis, brevissima, porrecta, cornea, membranacea, inflexa, canaliculata, geniculata.

Haustrillum breve, porrectum, rectum, inflexum, geniculatum, cylindricum, fetaceum, canaliculatum, cultratum, fornicatum, seta unica, duabus, tribus, quatuor, quinque; vagina nulla univalvi, bivalvi.

Instrumenta haec cibaria praebent characteres generum sufficientes, naturales, quum ab ore ad victum concludere valeamus.

Differentias specificas a coloribus coactus desumfi. Variant colores aetate, variant

PROLEGOMENA.

riant loco et difficillime distincte traduntur: attamen impossibile videtur differentias specificas demtis coloribus eruere. Omni tamen, quantum licuit, ut primum hoc scientiae fundamentum firmiori stet talo.

Nomina et generica et trivialia semper retinui. Mutata nunquam usum, saepius confusionem, praebent. Verba enim valent uti nummi praetio distincto, determinato.

Synonyma apposui e systematicis et ichniographis praestantioribus. E primis summum Linné, lynceum Geoffroy, accuratissimum Raium; ex ultimis solidissimum Roefel, nitidissimum Sepp et ditissimum

Drury

PROLEGOMENA.

Drury semper addidi. Veterum vero synonymiam obscuram, semper incertam, plane omisi. Difficillime eruitur, et eruta omnino nil praestat.

Classes Insectorum sunt octo.

Os maxillis palpisque

quatuor aut sex.

Maxilla nuda, libera. **ELEVTERATA.**

Maxilla tecta, galea

obtusa. - - **VLONATA.**

Maxilla connata

cum labio - - **SYNISTATA.**

Maxilla inferiore nulla. **AGONATA.**

Os maxillis palpisque

duobus. Maxilla in-

feriore

PROLEGOMENA.

- feriore saepius un-
guiculata. - - VNOGATA.
- Os palpis linguaque
spirali. - - GLOSSATA.
- Os rostro: vagina ar-
ticulata - - RYNGOTA.
- Os haustello: vagina
inarticulata. - - ANTLIATA.

